Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0250

Kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpano ja tulokset valmistauduttaessa vuoden 2026 korkean tason poliittiseen foorumiin

Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. heinäkuuta 2026 kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista valmistauduttaessa vuoden 2026 korkean tason poliittiseen foorumiin (2025/2248(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 208 artiklan 1 kohdan,

– ottaa huomioon 7. kesäkuuta 2017 annetun neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission yhteisen julkilausuman uudesta kehityspolitiikkaa koskevasta eurooppalaisesta konsensuksesta ”Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme”[1],

– ottaa huomioon vuoteen 2030 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta 6. huhtikuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2022/591[2],

– ottaa huomioon YK:lle 19. heinäkuuta 2023 esitetyn EU:n ensimmäisen vapaaehtoisen arvioinnin kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta,

– ottaa huomioon 4. kesäkuuta 2025 julkaistun Eurostatin raportin kestävän kehityksen tavoitteiden edistymisestä EU:ssa ”Sustainable development in the European Union – Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2025 edition”,

– ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen kestävän kehityksen huippukokouksessa New Yorkissa 25. syyskuuta 2015 hyväksymän

---

1 EUVL C 210, 30.6.2017, s. 1.
2 EUVL L 114, 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

Agenda 2030 -toimintaohjelmaa koskevan YK:n päätöslauselman 70/1 ”Transforming our World – The 2030 Agenda for Sustainable Development”, jolla vahvistettiin kestävän kehityksen tavoitteet,

– ottaa huomioon biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen ja Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen, joista sovittiin joulukuussa 2022 YK:n biodiversiteettiyleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin 15. kokouksessa,

– ottaa huomioon Sendain kehyksen katastrofiriskien vähentämiseksi 2015–2030, jonka YK:n jäsenvaltiot hyväksyivät 18. maaliskuuta 2015 järjestetyssä katastrofiriskien vähentämistä käsitelleessä kolmannessa YK:n maailmankonferenssissa,

– ottaa huomioon 12. toukokuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Terve maapallo kaikille – EU:n toimintasuunnitelma: Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta” (COM(2021)0400) ja sen liitteet,

– ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) ja Pariisin sopimuksen, joka hyväksyttiin UNFCCC:n sopimuspuolten 21. konferenssissa (COP21) Pariisissa 12. joulukuuta 2015,

– ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteita koskevan raportin 2025,

– ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen korkean tason viikolla syyskuussa 2023 pidetyn kestävän kehityksen tavoitteita käsitelleen vuoden 2023 huippukokouksen,

– ottaa huomioon New Yorkissa 22. ja 23. syyskuuta 2024 pidetyn tulevaisuushuippukokouksen, sen tuloksena syntyneen tulevaisuussopimuksen, jossa sitouduttiin 56 toimeen kestävän kehityksen nopeuttamiseksi ja rahoittamiseksi, ja tulevaisuussopimuksen kaksi liitettä eli digitaalisopimuksen ja tulevia sukupolvia koskevan julistuksen,

– ottaa huomioon Sevillassa Espanjassa 30. kesäkuuta – 3. heinäkuuta 2025 pidetyn neljännen kansainvälisen kehitysrahoituskonferenssin,

– ottaa huomioon ilmastosopimuksen osapuolten 29. konferenssissa Bakussa Azerbaidžanissa 20. marraskuuta 2024 hyväksytyn ja EU:n hyväksymän COP29-kokouksen julistuksen vedestä ja ilmastotoimista,

– ottaa huomioon Maailman terveysjärjestön yhteinen terveys -aloitteen,

– ottaa huomioon tammikuussa 2026 julkaistun YK:n yliopiston vesi-, ympäristö- ja terveysinstituutin raportin vesivarojen liikakäytöstä

”Global Water Bankruptcy: Living Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era”,

– ottaa huomioon 4. kesäkuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vesiresilienssistrategia” (COM(2025)0280),

– ottaa huomioon 5. lokakuuta 2022 antamansa päätöslauselman veden saatavuudesta ihmisoikeutena – ulkoinen ulottuvuus[3] ja 7. toukokuuta 2025 antamansa päätöslauselman eurooppalaisesta vesiresilienssiä koskevasta strategiasta[4],

– ottaa huomioon 15. kesäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista[5] ja 9. heinäkuuta 2025 antamansa päätöslauselman kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista valmistauduttaessa vuoden 2025 korkean tason poliittiseen foorumiin[6],

– ottaa huomioon 28. heinäkuuta 2010 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 64/292 vettä ja sanitaatiota koskevasta ihmisoikeudesta ja 18. joulukuuta 2013 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 68/157 turvallista juomavettä ja sanitaatiota koskevasta ihmisoikeudesta sekä 6. lokakuuta 2020 annetun YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselman 45/8 samasta aiheesta,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan ja ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan työjärjestyksen 59 artiklan mukaisen yhteiskäsittelyn,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan ja ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan mietinnön (A10-0187/2026),

A. ottaa huomioon, että Agenda 2030 -toimintaohjelma ja sen sisältämät 17 kestävän kehityksen tavoitetta muodostavat ainoan maailmanlaajuiseen poliittiseen sopimukseen perustuvan yhteisen kehyksen näyttöön perustuville toimintapolitiikoille, joilla vastataan yhteisiin haasteisiin, suunnataan uudelleen maailmanlaajuisesti katse kohti sosiaalista, taloudellista ja ekologista kestävyyttä ja varmistetaan rauha ja hyvinvointi kaikille ihmisille;

B. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteilla on parannettu miljoonien ihmisten elämää kymmenen viime vuoden aikana, niiden

---

3 EUVL C 132, 14.4.2023, s. 54.
4 EUVL C, C/2026/576, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
5 EUVL C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
6 EUVL C, C/2026/1441, 31.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1441/oj.

ansiosta yli 100 miljoonaa lasta ja nuorta on päässyt koulutukseen ja miljoonat ihmiset ovat saaneet turvallista juomavettä, sanitaatiota ja sähköä, ja toteaa, että sähkön saatavuus kattaa 92 prosenttia maailman väestöstä;

C. ottaa huomioon, että vaikka joillain aloilla on saatu aikaan merkittävää edistystä, vain 35 prosenttia kestävän kehityksen tavoitteista on hyvässä vauhdissa tai niissä edistytään kohtalaisesti, lähes puolessa tavoitteista edistytään liian hitaasti tai edistytään vain vähän ja 18 prosentissa tavoitteista on menty taaksepäin;

D. ottaa huomioon, että nykyinen geopoliittinen ilmapiiri ja useat kriisit, kuten aseelliset konfliktit, taloudellinen paine ja kansainvälinen epävakaus, energiakriisi, veden niukkuuden lisääntyminen ja kuivuuden yleistyminen, ilmastonmuutoksen, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen ja saastumisen aiheuttama planeetan kolmoiskriisi, kasvava eriarvoisuus, demokratian taantuminen, sukupuolten tasa-arvon ja oikeuksien vastaisten liikkeiden lisääntyminen ja kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen, haittaavat huomattavasti edistymistä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa;

E. ottaa huomioon, että eriarvoisuuden lisääntyminen maiden sisällä ja niiden välillä on suurin rakenteellinen este kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle, niihin kohdistuvan rahoitusvajeen lisäksi; ottaa huomioon, että globaalin kulutuksen taso on tällä hetkellä vuosittain 1,8 planeetan resurssit ja EU:ssa kolmen planeetan resurssit;

F. ottaa huomioon, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi jatkossakin oltava keskeisessä asemassa kestävän kehityksen ja YK:hon perustuvan monenvälisyyden edistämisessä;

G. ottaa huomioon, että vuoden 2026 kestävän kehityksen korkean tason poliittisessa foorumissa tarkastellaan perusteellisesti kestävän kehityksen tavoitteita 6, 7, 9, 11 ja 17;

H. ottaa huomioon, että turvallisen ja puhtaan juomaveden ja sanitaation saatavuus on ihmisoikeus, kuten YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa 64/292 todetaan; ottaa huomioon, että noin 2,2 miljardilla ihmisellä, joista 600 miljoonaa on lapsia, ei edelleenkään ole mahdollisuutta saada turvallisesti tuotettua juomavettä, 3,5 miljardilla ihmisellä, joista 1,1 miljardia on lapsia, ei ole käytettävissään turvallisesti hoidettua sanitaatiota ja noin 4 miljardia ihmistä kärsii vakavasta veden puutteesta vähintään kuukauden ajan joka vuosi; ottaa huomioon, että lähes kolme neljäsosaa maailman väestöstä asuu maissa, jotka on luokiteltu veden saatavuuden kannalta turvattomiksi tai kriittisesti turvattomiksi; ottaa huomioon, että EU:ssa veden niukkuudesta johtuvat taloudelliset menetykset ovat jopa yhdeksän miljardia euroa

vuodessa ja että tämä vaikuttaa vuosittain 30 prosenttiin eurooppalaisista ja 20 prosenttiin maa-alasta[7];

I. ottaa huomioon, että ilmastonmuutos on suuri uhka vesivaroille ja vesiekosysteemeille; ottaa huomioon, että vuoteen 2030 mennessä vettä tarvitaan maailmanlaajuisesti 40 prosenttia enemmän kuin sitä on käytettävissä ja että nykyisellä vauhdilla ja viimeaikaisten arvioiden mukaan maailmassa saavutetaan kestävä vesivarojen hallinta aikaisintaan vasta vuonna 2049;

J. ottaa huomioon, että naiset ja tytöt kantavat päävastuun veteen, sanitaatioon ja hygieniaan liittyvistä palveluista sekä energianhallinnasta kotitalouksien tasolla; ottaa huomioon, että veden niukkuus vaikuttaa suhteettomasti naisiin ja tyttöihin, mikä johtuu sukupuolisidonnaisista terveystarpeista, sosiaalisista tekijöistä ja siitä, että heillä on ensisijainen vastuu vedenhausta ja vesihuollosta; ottaa huomioon, että naisiin ja tyttöihin kohdistuu yhä suurempia terveysriskejä, he menettävät koulutusmahdollisuuksia ja altistuvat entistä enemmän sukupuolistuneelle väkivallalle erityisesti konfliktialueilla ja humanitaaristen kriisien aikana;

K. ottaa huomioon, että investointi WASH-palveluja ja energiaa koskeviin sukupuolinäkökohdat huomioon ottaviin toimintapolitiikkoihin pienentää sukupuolistuneen väkivallan riskejä, vähentää lapsi- ja äitiyskuolleisuutta, lisää tyttöjen pääsyä koulutukseen ja parantaa heidän saamansa koulutuksen laatua, lisää naisten taloudellista osallistumista ja kohentaa naisten toimeentuloa, nopeuttaa siirtymistä kestävään energiaan ja auttaa luomaan häiriönsietokykyisiä yhteisöjä;

L. ottaa huomioon, että yli tuhat alle viisivuotiasta lasta kuolee päivittäin sairauksiin, jotka liittyvät puutteelliseen vesihuoltoon, sanitaatioon ja hygieniaan, esimerkiksi ripuliin; toteaa, että asiaankuuluvien WASH-palvelujen puute aiheuttaa miljoonille vammaisille henkilöille merkittäviä ongelmia, koska esteellinen infrastruktuuri ja stigma vahingoittavat heidän terveyttään, turvallisuuttaan ja ihmisarvoaan; katsoo, että vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalvelutavoitteiden yleisen kattavuuden saavuttaminen kouluissa vuoteen 2030 mennessä edellyttää nykyisen edistymisnopeuden kaksinkertaistamista;

M. ottaa huomioon, että kansainvälisellä humanitaarisella oikeudella suojellaan vesi- ja energiainfrastruktuureja; ottaa huomioon, että veden saatavuus on olennaisen tärkeää muun muassa ekosysteemien hoidon, maatalouden ja energian kannalta; ottaa huomioon kasvavan suuntauksen, jossa vettä käytetään sodankäynnin välineenä ja jossa konfliktin osapuolet tahattomasti tai tahallisesti tuhoavat vesijärjestelmiä, saastuttavat vesivaroja ja aiheuttavat sähkökatkoja,

---

7 Euroopan ympäristökeskuksen raportti vesiresilienssistä 07/2024, 15. lokakuuta 2024, ”Europe's state of water 2024: the need for improved water resilience”.

millä on vakavia vaikutuksia siviiliväestöön; ottaa huomioon, että WASH-palvelujen palauttaminen konfliktitilanteissa on edelleen olennaisen tärkeää ja voi toimia siltana rauhalle; ottaa huomioon, että kaivosteollisuutta ja teollista maataloutta on hallinnoitava huolellisesti vesivarojen saatavuuden ja laadun suojelemiseksi;

N. ottaa huomioon, että EU on maailmanlaajuisesti johtoasemassa vesiteknologian alalla ja että EU:n jäsenvaltiot tuottavat 40 prosenttia kaikista veteen liittyvän teknologian alan kansainvälisistä patenteista; toteaa, että terveet ekosysteemit mahdollistavat veden laadun parantamisen ja parantavat samalla ilmastokestävyyttä;

O. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 208 artiklan mukaan EU:n kehitysyhteistyön päätavoite on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen;

P. ottaa huomioon, että vammaisilla henkilöillä on suurempi köyhyysriski, joka johtuu rajallisista työ- ja koulutusmahdollisuuksista, alhaisemmista palkoista ja korkeammista elinkustannuksista; ottaa huomioon, että vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa korostetaan kansainvälisen kehitysyhteistyön merkitystä arkkitehtonisten ja viestintään liittyvien esteiden poistamisessa, myös kaupungeissa, keskeisenä tekijänä vammaisten henkilöiden taloudellisen ja sosiaalisen osallisuuden edistämisessä;

Q. ottaa huomioon, että investoiminen lapsiin ja nuoriin on keskeistä pitkän aikavälin sosioekonomiselle kehitykselle ja vakauden ja köyhyyden vähentämiselle; ottaa huomioon, että lasten osuus kehittyvien maiden väestöstä on merkittävä ja että lapset ovat erityisen alttiita köyhyyden ja konfliktien sekä perusinfrastruktuurin ja -palvelujen rajallisen saatavuuden vaikutuksille; ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvissä toimissa, myös veden, energian ja infrastruktuurin saatavuuteen liittyvillä aloilla, olisi otettava paremmin huomioon lasten todelliset tarpeet;

R. ottaa huomioon, että maailmanlaajuisesti noin 1,18:aa miljardia ihmistä pidetään energiaköyhinä, mukaan lukien 685 miljoonaa, jotka ovat vailla sähköä; ottaa huomioon, että energiaköyhyys heikentää palvelujen tarjontaa, talouden elpymistä ja rauhanrakentamista; toteaa, että kestävä energia tarjoaa muutosvoimaisen mahdollisuuden parantaa häiriönsietokykyä, ehkäistä konflikteja, tukea siirtymään joutuneita väestöryhmiä ja vähentää riippuvuutta vaihtelevista toimituksista;

S. toteaa, että noin 55 prosenttia maailman väestöstä asuu kaupunkialueilla; toteaa, että kaupunkimetsät ja -puustot voivat hyvin hoidettuina alentaa ilman lämpötilaa jopa kahdeksan celsiusastetta, vähentää ilmastointikustannuksia jopa 40 prosenttia, vähentää hulevesivirtoja ja parantaa ilmanlaatua suodattamalla pölyä

ja epäpuhtauksia; ottaa huomioon, että kaupungit voivat tuottaa jopa noin 70 prosenttia maailmanlaajuisesta jätteestä; ottaa huomioon, että jätteen epäasianmukainen keräys ja käsittely aiheuttavat ilman ja veden pilaantumista sekä merten roskaantumista ja pahentavat ilmastonmuutosta;

T. toteaa, että pääasiallinen este kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle on riittämätön rahoitus; ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvä vuotuinen investointivaje on edelleen 4 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria; ottaa huomioon, että matalan ja keskitulotason maiden korkea velkataso on este kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen tarvittaville investoinneille; ottaa huomioon, että yli 50 prosentilla matalan tulotason maista on nyt velkaongelmia tai niihin kohdistuu suuria velkariskejä, mikä vaarantaa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen; ottaa huomioon, että Global Gateway -strategia voi kestävien investointien strategiana potentiaalisesti olla keskeisessä asemassa kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisessä; katsoo, että olisi myös painotettava varainkäytön tehokkuutta ja vastuullista finanssipolitiikkaa;

U. ottaa huomioon, että EU on vahvistanut uudelleen yksiselitteisen sitoutumisensa Agenda 2030:een ja siinä määriteltyihin kestävän kehityksen tavoitteisiin; ottaa huomioon EU:n myöntävän, että sen on edistyttävä edelleen monissa kestävän kehityksen tavoitteissa; ottaa huomioon, että EU:n ja YK:n yhteistyöllä on myös maatasolla keskeinen rooli kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon edistämisessä erityisesti epävakaissa ja monimutkaisissa tilanteissa; toteaa, että on arvioitu, että 65 prosentissa tavoitteista niiden saavuttaminen riippuu paikallis- ja alueviranomaisten panoksesta;

V. ottaa huomioon, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat maailmanlaajuisesti johtavia virallisen kehitysavun (ODA) antajia; ottaa huomioon, että vaikka EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhdessä sitoutuneet kohdentamaan 0,7 prosenttia bruttokansantulosta (BKTL) virallisena kehitysapuna, ne ovat pienentäneet sitä koskevia sitoumuksia, jotka olivat 0,53 prosenttia vuonna 2023 ja 0,47 prosenttia vuonna 2024; ottaa huomioon, että EU on asettanut yhteiseksi tavoitteeksi kohdentaa 0,2 prosenttia BKTL:stä virallisena kehitysapuna vähiten kehittyneille maille, mutta vuonna 2023 tällaisen virallisen kehitysavun osuus oli 0,12 prosenttia BKTL:stä; toteaa, että tämä historiallinen rahoituksen vähennys vaikuttaa suhteettomasti vähiten kehittyneisiin maihin;

W. ottaa huomioon, että Yhdysvaltojen hallinto on tehnyt useita erittäin huolestuttavia ja haitallisia päätöksiä kansainvälisen kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun alalla, ja toteaa, että näistä päätöksistä merkittävin on USAIDin ohjelmien rahoituksen keskeyttäminen suurelta osin; ottaa huomioon, että nämä vähennykset haittaavat jo keskeisten terveys-, elintarvike- ja suojelupalvelujen saatavuutta ja että vähennysten ennustetaan

ajavan miljoonat ihmiset äärimmäiseen köyhyyteen ja pahentavan humanitaarisia kriisejä; ottaa huomioon, että viimeaikaisten analyysien mukaan rahoituksen vähennykset saattaisivat osaltaan aiheuttaa miljoonia ehkäistävissä olevia kuolemia, jopa 14 miljoonaa kuolemantapausta vuoteen 2030 mennessä, ja toteaa, että tällä olisi erityisen vakavia seurauksia naisille, lapsille ja muille haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille;

Tilannekatsaus

1. vakuuttaa olevansa vahvasti ja määrätietoisesti sitoutunut saavuttamaan ja panemaan täytäntöön kestävän kehityksen tavoitteet kokonaisuudessaan ja ripeästi; katsoo, että EU:n olisi edelleen sitouduttava kokonaisvaltaisesti kestävän kehityksen tavoitteiden sisällyttämiseen kaikkiin EU:n toimintapolitiikkoihin ja lainsäädäntöaloitteisiin sekä kestävää kehitystä koskevan politiikan johdonmukaisuuden varmistamiseen samalla kun tunnustetaan, että jäsenvaltioilla on keskeinen rooli kestävän kehityksen edistämisessä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla; kehottaa EU:ta pysymään johtoasemassa kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa EU:ssa ja maailmanlaajuisesti tarjoamalla poliittista ja taloudellista tukea; vahvistaa olevansa erittäin sitoutunut tulevaisuussopimukseen; kehottaa vahvistamaan monenvälisten instituutioiden roolia ja valmiuksia, jotta parannetaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista;

2. panee merkille EU:n tasolla ja maailmanlaajuisesti vuodesta 2015 alkaen toteutetut toimet kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanemiseksi; pitää valitettavana, että kymmenen viime vuoden merkittävistä saavutuksista huolimatta maailmanlaajuinen yhteisö on pahasti jäljessä Agenda 2030:n täytäntöönpanossa; toteaa, että 17 kestävän kehityksen tavoitetta ovat kytköksissä toisiinsa ja että Agenda 2030:n saavuttaminen edellyttää kaikkien kestävän kehityksen tavoitteiden nopeutettua edistämistä; korostaa, että konfliktien kärjistymisen, geopoliittisten jännitteiden, terveydellisten ja humanitaaristen hätätilanteiden sekä ilmastonmuutoksen, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen ja saastumisen aiheuttaman planetaarisen kolmoiskriisin dramaattiset vaikutukset muodostavat merkittäviä esteitä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle; korostaa siksi, että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan kiireellisesti kansainvälistä yhteistyötä ja täytäntöönpanokehyksen järjestelmätason muutos ottaen huomioon taloudelliset rajoitteet ja maiden väliset kehityserot; pitää valitettavana sitä, että useimmat jäsenvaltiot eivät saa tilaisuutta esittää kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa koskevia vapaaehtoisia maakatsauksiaan vuoden 2026 korkean tason poliittisen foorumin aikana; kannustaa kuitenkin kaikkia jäsenvaltioita laatimaan vapaaehtoisia maakatsauksia kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon tueksi;

3. on huolissaan siitä, että tämänhetkinen geopoliittinen ja turvallisuustilanne ja kiireellinen haaste saavuttaa ilmastoneutraalius aiheuttavat lisävaikeuksia yhteiskunnalle ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle; katsoo, että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vakautta, turvallisuutta, konfliktien ehkäisyä sekä taloudellista ja ilmastokestävyyttä erityisesti epävakaissa olosuhteissa, myös inhimillisen kehityksen ja tasa-arvon osalta, eikä sitä voida saavuttaa erillään geopolitiikasta, energiavarmuudesta sekä elintarvike- ja vesiturvasta; korostaa, että kaikkien toimijoiden on kiireellisesti lisättävä toimiaan, ja korostaa monenvälisyyden, YK:n alaisuudessa toimivan demokraattisen ja sääntöihin perustuvan monenvälisen järjestelmän puolustamisen ja vahvistamisen sekä kestävän kehityksen tavoitteiden taustalla olevien ongelmien ratkaisemiseen tehtävien jatkuvien investointien korvaamatonta roolia;

4. painottaa, että EU:n on edelleen ratkaisevan tärkeää pysyä sitoutuneena kestävän kehityksen tavoitteiden ja Agenda 2030:n täytäntöönpanoon maailmanlaajuisesti ja Euroopan laajuisesti ja että sen olisi annettava selkeä viesti kumppaneille ympäri maailmaa; muistuttaa, että EU on sitoutunut kunnioittamaan maapallon kestävyyden rajoja ja saavuttamaan ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä, ja kehottaa tämän vuoksi lisäämään resurssitehokkuutta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita vahvistamaan johtavaa asemaansa muodostamalla maailmanlaajuisia liittoumia ja vahvistamaan rakentavalla tavalla yhteistyötä kumppanimaiden kanssa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja varmistaakseen sille riittävän rahoituksen täyttämällä merkittävän rahoitusvajeen, myös sen, joka johtuu suurimman osan USAIDin rahoituksesta keskeyttämisestä;

5. korostaa, että tämänhetkinen maailmanlaajuinen demokratian taantumisen suuntaus, jolle ovat ominaisia oikeusvaltioperiaatteen rapautuminen, instituutioiden heikentyminen, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen ja laajentuvat sukupuolten tasa-arvon ja oikeuksien, erityisesti naisten oikeuksien ja hlbtqi+ -henkilöiden oikeuksien, vastaiset liikkeet, uhkaa hidastaa kestävän kehityksen tavoitteiden edistymistä ja kääntää sen päinvastaiseksi sekä haittaa Agenda 2030:n saavuttamista;

6. painottaa, että kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon nopeuttaminen edellyttää pragmaattista ja tuloslähtöistä lähestymistapaa, jossa asetetaan etusijalle tieteeseen ja näyttöön perustuvat, muutosvoimaiset, innovatiiviset ja koordinoidut ratkaisut, joilla saadaan aikaan mitattavissa olevia tuloksia, ja että humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan välisen jatkumon johdonmukaisuutta on lisättävä; korostaa, että kestävän kehityksen tavoitteiden tehokas täytäntöönpano riippuu hyvästä hallinnosta, oikeusvaltioperiaatteesta, korruptiontorjuntatoimista ja moitteettomasta julkisesta varainhoidosta; vahvistaa ihmisoikeuksiin perustuvan lähestymistavan merkityksen; vaatii kestävän kehityksen

tavoitteiden täytäntöönpanon tehokkaampaa seurantaa EU:ssa ja maailmanlaajuisesti, vastuunottoa ja tulosperusteista raportointia;

7. korostaa yksityisen sektorin, innovoinnin ja kestävän rahoituksen tärkeää roolia kestävän kehityksen tavoitteiden rahoitusvajeen korjaamisessa ja kehottaa vahvistamaan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia ja julkista hallintoa ja parantamaan liiketoimintaympäristöä kumppanimaissa; painottaa, että on tärkeää tukea paikallista yrittäjyyttä, pieniä ja keskisuuria yrityksiä, osaamisen kehittämistä ja asianmukaisia sääntelykehyksiä sekä pitää yllä ympäristöä koskevia ja sosiaalisia normeja;

8. korostaa tarvetta asettaa etusijalle haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, etenkin lapset ja erityisesti epävakaissa olosuhteissa ja konfliktitilanteissa, ja kehottaa vahvistamaan, koordinoimaan ja tekemään pitkän aikavälin investointeja laadukkaisiin koulutus-, terveydenhuolto- ja lastensuojelujärjestelmiin Agenda 2030 -toimintaohjelman ja ketään ei jätetä -periaatteen mukaisesti ja huomioimaan, että tällaiset investoinnit ovat olennaisen tärkeitä inhimillisen kehityksen, selviytymiskyvyn ja kestävän pitkän aikavälin vakauden kannalta;

Tavoite 6: varmistetaan veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille

9. toteaa, että kestävän kehityksen tavoite 6 on yksi tavoitteista, joiden saavuttamisessa ollaan eniten jäljessä, koska yhtäkään sen alatavoitteista ei ole saavutettu tai olla saavuttamassa ja puolessa sen alatavoitteista edistys on joko pysähtynyt tai taantunut; muistuttaa, että turvallisen ja puhtaan juomaveden ja sanitaation saatavuus ovat yleiseen etuun sekä julkishyödykkeisiin ja globaaleihin hyödykkeisiin liittyviä perusoikeuksia ja että niillä on keskeinen merkitys terveydenhuollon ja koulutuksen saatavuuden parantamisessa maailmanlaajuisesti, köyhyyden vähentämisessä ja elintarviketurvan saavuttamisessa sekä ekosysteemien suojelemisessa; korostaa lisäksi, että on ratkaisevan tärkeää vahvistaa vesiresilienssiä ilmastonmuutoksen, kuivuuden, tulvien ja saastumisen aiheuttamien kasvavien paineiden varalta tilanteessa, jossa veden tarve ja kilpailevat käyttötarkoitukset lisääntyvät; painottaa, että veden saatavuus ja vesiresilienssi ovat ratkaisevan tärkeitä useiden muiden kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi; muistuttaa eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta Right2Water ja siitä annetusta parlamentin päätöslauselmasta[8] ja kehottaa siksi hyväksymään siinä ehdotetut toimenpiteet kestävän kehityksen tavoitteen 6 saavuttamiseksi;

10. korostaa, että hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli on määrittänyt vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalvelut yhdeksi

---

8 Euroopan parlamentin 8. syyskuuta 2015 antama päätöslauselma eurooppalaisen kansalaisaloitteen Right2Water seurannasta (EUVL C 316, 22.9.2017, s. 99).

tehokkaimmista toimista, joiden avulla voidaan sopeutua lyhyen aikavälin ilmastohäiriöihin ja sellaiseksi sopeutumistoimenpiteeksi, joka ei aiheuta pettymystä, ja korostaa, että edistyminen kestävän kehityksen tavoitteen 6 saavuttamisessa liittyy läheisesti tehokkaiden ja häiriönsietokykyisten vesi-, sanitaatio- ja hygieniajärjestelmien ja -alojen vahvistamiseen; toteaa, että vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalvelut ovat olennaisen tärkeitä naisten ja tyttöjen ihmisarvon, terveyden – mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet – ja tasa-arvon kannalta, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan sukupuolitietoisia vesi-, sanitaatio- ja hygieniatoimia ja asettamaan etusijalle toimet, joilla varmistetaan naisten pääsy seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluihin ja tuetaan naisten kokonaisvaltaista, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalveluihin liittyvään päätöksentekoon; korostaa tarvetta varmistaa, että vammaiset henkilöt voivat osallistua vesi-, sanitaatio- ja hygienia-alan ohjelmasuunnitteluun;

11. toteaa, että terveillä ekosysteemeillä on keskeinen rooli vesiturvallisuuden saavuttamisessa; painottaa, että veden kiertokulun ennallistaminen ja suojeleminen on keskeisen tärkeää, jotta parannetaan häiriönsietokykyä tulvia, kuivuutta ja veden niukkuutta vastaan; painottaa, että on tärkeää suojella ja ennallistaa makean veden ekosysteemejä, jotka ovat välttämättömiä vesiturvallisuuden, biologisen monimuotoisuuden, ilmastokestävyyden, valtamerten terveyden ja ekosysteemipalvelujen tarjoamisen kannalta; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita panemaan kaikilta osin täytäntöön kaiken EU:n vesilainsäädännön;

12. on huolissaan luonnon vesipääoman peruuttamattomista menetyksistä, koska vesi on jo ehtynyt monista elintärkeistä vesijärjestelmistä, mikä vaikuttaa vesipalvelujen luotettavaan tarjoamiseen; muistuttaa, että veden saatavuus tukee maailmanlaajuista vakautta, ja kehottaa kansainvälistä yhteisöä ottamaan veteen liittyvät kysymykset ylemmäksi kansainvälisellä asialistalla tulevassa YK:n vesikonferenssissa; korostaa, että vesipolitiikoilla on tuettava vesistöjen kestävää hoitoa ja integroitava vesitehokkuutta koskevat käytännöt, kuten vesiälykkäät ratkaisut ja innovatiiviset digitaaliset ratkaisut, kaikkiin aloihin; kehottaa tehostamaan kansainvälisiä toimia vesistressin ja vesivarojen liiallisen hyödyntämisen estämiseksi, rappeutuneiden ekosysteemien ennallistamiseksi ja vesivarojen hallinnoinnin parantamiseksi;

13. ilmaisee syvän huolensa siitä, että YK:n mukaan noin 3,5 miljardilla ihmisellä ei edelleenkään ole saatavilla turvallisesti hallinnoituja sanitaatiopalveluja ja että 1,7 miljardilla ihmisellä ei ole edes peruspalveluja; korostaa, että vesiturvallisuudella ja erityisesti puhtaan veden ja sanitaation saatavuudella on merkittäviä vaikutuksia taloudelliseen vakauteen, ilmastokestävyyteen ja rauhaan; toteaa tältä osin, että vesiturvallisuus on olennainen osa rauhanrakentamisprosesseja; kehottaa EU:ta lisäämään ulkoisia

investointejaan veden ja sanitaation saatavuuteen, vahvistamaan johtajuuttaan vesivarojen hallinnointiin liittyvässä yhteistyöhallinnossa epävakaissa tilanteissa ja konfliktitilanteissa, jotta tuetaan vakautta, rauhanrakentamista, häiriönsietokykyä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista; kehottaa lisäksi konfliktien osapuolia olemaan kohdistamatta toimia vesi- ja energiainfrastruktuuria vastaan kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen perustuvien velvoitteidensa mukaisesti;

14. kehottaa parantamaan tietoja ja seurantaa erityisesti epävirallisilla asuinalueilla ja alueilla, joilla vettä on niukasti, sekä toteuttamaan kohdennettuja ilmastokestäviä investointeja pitkän aikavälin kestävyyden ja häiriönsietokyvyn varmistamiseksi;

15. korostaa, että vesien saastumiseen olisi puututtava sen lähteellä sekä varmistamalla jätevesien tehokkaan käsittelyn saatavuus; korostaa tarvetta parantaa makean veden laatua ja määrää koskevien tietojen keruuta ja tehostaa niiden seurantaa; kannustaa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia makean veden infrastruktuurin ja jäteveden infrastruktuurin laajentamiseksi, mukaan lukien vesi- ja sanitaatiohankkeet; suosittelee luomaan varhaisvaroitusjärjestelmiä ja tekemään veteen liittyviä riskejä koskevia suunnitelmia peruuttamattomien menetysten ehkäisemiseksi; korostaa jäteveden käsittelyn merkitystä väestöjen ja yhteisöjen terveyden kannalta; korostaa lisäksi, että jätevesi on olennainen tietolähde ja tarjoaa keskeisiä indikaattoreita, joilla voidaan seurata pandemioiden leviämistä; korostaa seurannan ja tiedonkeruun ratkaisevaa roolia ja katsoo, että ne olisi suunniteltava käytännöllisellä ja realistisella tavalla;

16. muistuttaa, että paikallisen tietämyksen ja yhteisön osallistumisen avulla yhteistyössä suunnitellut ratkaisut ovat tehokkaimpia keinoja saavuttaa sosiaalinen ja yhteisön häiriönsietokyky veteen liittyviä häiriöitä vastaan; korostaa, että on tärkeää tukea paikallisyhteisöjen, viranomaisten ja yleishyödyllisten laitosten valmiuksien kehittämistä erityisesti epävakaissa ja kehittyvissä ympäristöissä muun muassa edistämällä ratkaisuja, jotka on mukautettu paikallisiin oloihin ja joita ylläpidetään paikallisesti ja joissa ketään ei jätetä jälkeen; peräänkuuluttaa veden ja sanitaation saatavuuteen liittyvää kohdistettua tukea naisille, lapsille ja haavoittuvimmassa asemassa oleville yhteisöille;

17. kehottaa poistamaan asteittain ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin liitetyt ikuisuuskemikaalit (PFAS-yhdisteet) – alkaen kulutustavaroista – tieteellisen näytön perusteella mutta sallimaan niiden käytön, jos turvallisia vaihtoehtoja ei ole; korostaa tarvetta laajentaa investointeja ja vauhdittaa vastaavia ja turvallisia vaihtoehtoja koskevaa tutkimusta ja kehitystä;

18. kehottaa EU:ta ottamaan johtoaseman vesidiplomatiassa ja rajatylittävän vesiyhteistyön tukemisessa erityisesti integroidun

vesivarojen hoidon kautta, jotta saadaan hyöty irti sen maailmanlaajuisesta potentiaalista sellaisilla aloilla kuin kestävä kehitys, ihmisoikeudet, ilmastokestävyys, elintarviketurva, biologisen monimuotoisuuden vaaliminen, konfliktien ehkäiseminen, kestävän rauhan rakentaminen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen, myös sisällyttämällä ilmastokestävät vesi- ja sanitaatiovälineet ja -infrastruktuurit kokonaan EU:n ilmastoagendaan; kehottaa EU:ta sisällyttämään rajatylittävän vesivarojen hallinnan ja vesiturvallisuuden EU:n kehitysyhteistyöhön ja humanitaarisiin toimiin; kehottaa lisäksi EU:ta varmistamaan, että EU:n tukemat rajatylittävät vesialoitteet, mukaan lukien Global Gateway -strategian mukaisesti rahoitetut infrastruktuurihankkeet, vastaavat ihmisten tarpeisiin, myös köyhyydessä elävien ja haavoittuvassa asemassa olevien ja marginalisoituneiden ryhmien tarpeisiin; kehottaa ottamaan naiset, nuoret ja alkuperäisyhteisöt mukaan vesivarojen hallinnointiin; suosittelee, että vesialan monenvälistä yhteistyötä vahvistetaan muun muassa ratifioimalla YK:n yleissopimus maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä sekä YK:n yleissopimus kansainvälisten vesistöjen muuhun kuin liikennekäyttöön sovellettavista säännöistä;

19. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita sisällyttämään vesipolitiikan tavoitteiden täytäntöönpanon muihin asiaankuuluviin politiikan aloihin, jotta voidaan varmistaa politiikan johdonmukaisuus useilla aloilla, mukaan lukien maatalous-, kauppa- ja ympäristöpolitiikka, sekä ulkopolitiikkaansa kansainvälisen kehityksen alan politiikan johdonmukaisuuden periaatteen mukaisesti;

20. suhtautuu myönteisesti komission kaikkien aikojen ensimmäiseen vesiresilienssiä koskevaan strategiaan, jossa sitoudutaan tukemaan puhtaan juomaveden ja sanitaation saatavuutta vähintään 70 miljoonalle ihmiselle; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan tältä osin ja kuromaan umpeen kuilun kestävän kehityksen tavoitteen 6 saavuttamisessa panemalla tämän strategian tehokkaasti ja kaikilta osin täytäntöön;

21. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden vesiresilienssiä koskevat ohjelmat ovat paremmin koordinoituja ja että niissä keskitytään ilmastokestäviin vesi- ja sanitaatiopalveluihin ja -infrastruktuuriin; kehottaa EU:ta tukemaan Team Europe -aloitteiden välityksellä valmiuksien kehittämistä, instituutioiden vahvistamista ja integroidun vesivarojen hoidon strategioita kumppanimaissa, jotta parannetaan vesi- ja sanitaatiopalvelujen suunnittelua, hallinnointia ja ylläpitoa muun muassa paikallisviranomaisten, julkisten palvelujen tuottajien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa solmittujen kumppanuuksien avulla; kehottaa tässä yhteydessä omaksumaan erittäin kunnianhimoisen lähestymistavan vettä koskevan maailmanlaajuisen hallinnon ja sitoutumisen vahvistamiseen monenvälisillä foorumeilla, kuten G7-huippukokouksissa, G20-huippukokouksissa, Bakun vuoropuhelussa vedestä ja ilmastotoimista ja YK:n vesikonferenssissa;

22. on huolissaan siitä, että valtamerten, merten ja merten luonnonvarojen kestävässä käytössä ei ole edistytty; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita perustamaan toimensa YK:n vuoden 2025 valtamerikonferenssin sitoumuksiin suojella valtameriä kiireellisesti ja lisäämään taloudellista panostaan meriekosysteemien suojeluun ja ennallistamiseen; on syvästi huolestunut merten pilaantumisen lisääntymisestä; kehottaa kiireellisesti tehostamaan toimenpiteitä merten pilaantumisen lopettamiseksi sekä EU:n että kansainvälisellä tasolla ja nopeuttamaan niiden täytäntöönpanoa; pitää valitettavana, että maailmanlaajuiset neuvottelut kaikkien aikojen ensimmäisestä hallitustenvälisestä muovisopimuksesta kariutuivat; kehottaa hyväksymään kunnianhimoisen ja sitovan muovisaastetta koskevan maailmanlaajuisen sopimuksen, kun hallitustenvälisiä neuvotteluja jatketaan vuonna 2026;

Tavoite 7: varmistetaan edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille

23. korostaa, että puhtaan ja kohtuuhintaisen energian yleisen saatavuuden saavuttaminen on keskeinen monialainen tekijä koko Agenda 2030 -toimintaohjelmassa; korostaa, että kestävän kehityksen tavoitteen 7 saavuttaminen vie eteenpäin useita kestävän kehityksen tavoitteita, jotka liittyvät muun muassa köyhyyden poistamiseen, elintasoon ja sosioekonomiseen kehitykseen, kaikkia koskevaan ja kestävään talouskasvuun, sukupuolten tasa-arvoon, ilmastonmuutokseen, elintarviketurvaan, kansanterveyteen, kestäviin kaupunkeihin ja yhteisöihin sekä puhtaaseen veteen ja sanitaatioon;

24. kehottaa EU:ta edelleen tukemaan maailmanlaajuista siirtymää kohti uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa energiajärjestelmää, joka on talouskehityksen, häiriönsietokyvyn ja pitkän aikavälin energiaturvallisuuden keskeinen edistäjä; muistuttaa, että uusiutuvalla energialla on keskeinen rooli kestävän kehityksen tavoitteen 7 saavuttamisessa;

25. painottaa, että kestävän kehityksen tavoitteen 7 saavuttaminen edellyttää nykyaikaistettua ja yhteenliitettyä eurooppalaista verkkoa; ottaa huomioon Euroopan verkkopaketin potentiaalin, koska sillä voidaan mahdollistaa kohtuuhintaisen energian rajatylittävä saatavuus;

26. korostaa kohtuuhintaisen, kestävän ja varman energian keskeistä roolia kestävän talouskasvun tukemisessa, EU:n teollisen perustan vahvistamisessa ja laadukkaiden työpaikkojen säilyttämisessä; painottaa, että on tärkeää vahvistaa Euroopan energiajärjestelmän pitkän aikavälin häiriönsietokykyä varmistamalla kestävät toimitusketjut, edistämällä innovointia ja pitämällä energiakustannukset kilpailukykyisinä, kohtuuhintaisina ja oikeudenmukaisina, ja toteaa, että näin mahdollistetaan luotettava ja tulevaisuudenkestävä energiajärjestelmä kansalaisille ja teollisuudelle;

27. painottaa, että on tarpeen monipuolistaa energialähteitä erityisesti lisäämällä uusiutuvan energian tuotantoa, edistää energiatehokkuutta, vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja nopeuttaa kestäviä ja vastuullisia investointeja puhtaaseen teknologiaan, mitkä ovat olennaisia osatekijöitä tavoitteen 7 saavuttamisessa; kehottaa lisäksi komissiota ja jäsenvaltioita toimimaan ennakoivasti uusiutuvan energian käyttöönoton osalta ja vähentämään riippuvuuksia EU:n ulkopuolisista maista;

28. pitää myönteisenä, että tavoite 7 on yksi tavoitteista, joissa on tähän mennessä saavutettu eniten edistystä, mikä johtuu suurelta osin uusiutuvan energian tuotannon nopeasta kasvusta; kannustaa komissiota yhdessä kumppanimaiden kanssa työskentelemään määrätietoisesti tarvittavan rahoituksen eteen kustannustehokkaiden uusiutuvien ja energiatehokkaiden ratkaisujen käyttöönotolle kotitalouksissa ja teollisuudessa hankkimalla ratkaisuille tarvittavaa rahoitusta ja auttamaan erityisesti yksityisen rahoituksen saamisessa; kehottaa erityisesti laajentamaan uusiutuviin energialähteisiin perustuvia ja itsenäisiä sähköjärjestelmiä epävakaissa oloissa ja konfliktien keskellä, mikä hyödyttää sekä siirtymään joutuneita väestöryhmiä että vastaanottavia yhteisöjä ja vahvistaa häiriönsietokykyä ja paikallista talouskehitystä ja inhimillistä kehitystä;

29. korostaa, että on tärkeää luopua asteittain fossiilisista polttoaineista mahdollisimman pian Pariisin sopimuksen ja Yhdistyneissä arabiemiraateissa pidetyn ilmastokokouksen päätösasiakirjan tavoitteiden mukaisesti sekä luopua asteittain kaikista fossiilisten polttoaineiden tuista ja ympäristölle haitallisista tuista EU:n kahdeksannen ympäristöalan toimintaohjelman mukaisesti; suhtautuu tältä osin myönteisesti Santa Martassa Kolumbiassa 24.–29. huhtikuuta 2026 pidettyyn ensimmäiseen konferenssiin, jossa käsiteltiin luopumista fossiilisten polttoaineiden käytöstä;

30. korostaa, että on tärkeää edistää EU:n investointeja hajautettuihin, kestäviin ja uusiutuviin energiajärjestelmiin, mukaan lukien kotitalouksien aurinkopaneelijärjestelmät, miniverkot, verkon ulkopuoliset järjestelmät ja yhteisomisteiset aloitteet, jotta voidaan tehostaa toimia energian saatavuuteen liittyvän kuilun umpeen kuromiseksi erityisesti kumppanimaissa ja epävakaissa ympäristöissä, ja toteaa, että tällä on ratkaiseva vaikutus erityisesti naisten ja lasten koulutukseen, terveydenhuoltoon ja suojeluun;

31. painottaa, että energian saatavuuden laajentamista voidaan nopeuttaa julkisten laitosten ja yksityisen sektorin välisillä kumppanuuksilla; korostaa, että energia-alan toimenpiteiden ja hankkeiden olisi perustuttava konfliktisensitiiviseen analyysiin ja vastattava paikallisiin tilanteisiin ja tarpeisiin, jotta voidaan maksimoida niiden muutosvoimainen vaikutus erityisesti aliresursoiduissa ja epävakaissa yhteyksissä; korostaa kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden tältä osin ratkaisevaa roolia

ja tarvetta tehdä merkityksellistä yhteistyötä paikallisten sidosryhmien kanssa;

32. kehottaa komissiota vahvistamaan EU:n investointeja sekä Global Gateway -strategian että ehdotetun Globaali Eurooppa -välineen puitteissa, millä varmistetaan tasapuoliset hyödyt kumppanimaille erityisesti siltä osin kuin on kyse tietämyksen jakamisesta ja teknologian siirrosta, paikallisväestön koulutuksesta ja uudelleenkoulutuksesta, työpaikkojen luomisesta, hiilestä irtautumisesta teollisuudenaloilla, joilla päästöjen vähentäminen on vaikeaa, sekä puhtaamman liikkuvuuden ja energian saatavuudesta;

33. korostaa tarvetta kehittää edelleen maailmanlaajuista yhteistyötä ja kestäviä arvoketjuja sen varmistamiseksi, että maailmanlaajuisen energiaturvallisuuden sekä digitaalisen ja vihreän siirtymän kannalta välttämättömät kriittiset raaka-aineet hankitaan oikeusperustaisen lähestymistavan mukaisesti; painottaa, että tässä lähestymistavassa on otettava huomioon sekä kysyntään että tarjontaan liittyvät näkökohdat siten, että pyritään vähentämään haitallisia sosiaalisia, ympäristöön liittyviä ja taloudellisia vaikutuksia, ihmisoikeuksiin liittyviä vaikutuksia, kuten lapsityövoimaa, ja vaikutuksia paikallisyhteisöihin, ja siinä on edistettävä teollista ja sosioekonomista kehitystä alkuperämaissa, myös niiden roolia koko kriittisten raaka-aineiden arvoketjussa, ja varmistettava paikallisyhteisöjen ja kansalaisyhteiskunnan merkityksellinen osallistuminen prosessiin; korostaa tässä yhteydessä tarvetta hyödyntää energiasiirtymän kannalta kriittisiä mineraaleja käsittelevän YK:n pääsihteerin paneelin, jonka yhtenä puheenjohtajana EU toimii, tavoitteita ja periaatteita, jotta edistetään mineraalien kestävää tuotantoa ja paikallisten arvoketjujen kehittämistä;

34. korostaa, että on tärkeää, että alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt osallistuvat kokonaisvaltaisesti ja tehokkaasti kriittisten raaka-aineiden arvoketjun kaikkiin vaiheisiin alkuperäiskansojen oikeuksista annetun YK:n julistuksen mukaisesti;

35. toteaa, että ilman asianmukaista hallintaa kriittisten mineraalien kasvava kysyntä uhkaa vahvistaa strategisia riippuvuuksia, lisätä geopoliittisia haavoittuvuuksia ja jännitteitä ja ihmisoikeusrikkomuksia sekä pahentaa ympäristöön liittyviä ja sosiaalisia haasteita; korostaa siksi, että on tärkeää vahvistaa kilpailukykyistä ja häiriönsietokykyistä kiertotaloutta erityisesti parantamalla resurssitehokkuutta, lisäämällä kierrätyskapasiteettia ja edistämällä uusioraaka-aineisiin liittyvää innovointia, jotta voidaan vähentää luonnonvarojen käyttöä ja riippuvuutta kriittisistä raaka-aineista; kehottaa tämän vuoksi toteuttamaan toimia, joilla lisätään maailmanlaajuista yhteistyötä kestävän luonnonvarojen hoidon alalla;

36. korostaa, että toimia energiaköyhyyden torjumiseksi on tehostettava erityisesti epävakaissa tilanteissa, joihin liittyy väestön

pakkomuuttoa; korostaa, että energiaköyhyys vaikuttaa elintasoon, heikentää toimeentuloa ja ihmisten terveyttä, vaikuttaa keskeisten palvelujen tarjoamiseen ja edellyttää haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille, etenkin naisille ja lapsille, kohdennettuja toimenpiteitä, kuten sosiaalisia energiatariffeja ja tukia;

37. painottaa, että epävakaissa ja pakkomuuton koettelemissa ympäristöissä ilmenevä energiaköyhyys heikentää toimeentuloa, keskeisten palvelujen tarjoamista, inhimillistä kehitystä ja sosiaalista vakautta, jotka vaikuttavat erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin;

Tavoite 9: rakennetaan kestävää infrastruktuuria sekä edistetään osallistavaa ja kestävää teollisuutta ja innovaatioita

38. on tyytyväinen kestävän kehityksen tavoitteen 9 osalta saavutettuun yleiseen edistymiseen, erityisesti merkittäviin edistysaskeliin infrastruktuurin kehittämisessä, osallistavassa ja kestävässä teollisuuden kasvussa ja innovoinnissa; panee kuitenkin merkille, että edistyminen on epätasaista maiden ja alueiden välillä; katsoo, että tarvitaan kohdennettuja toimia tämän kuilun kuromiseksi umpeen ja yhtäläisen edistymisen turvaamiseksi kestävän kehityksen tavoitteen 9 täytäntöönpanossa;

39. korostaa turvallisen, kestävän ja häiriönsietokykyisen infrastruktuurin strategista merkitystä, mukaan lukien digitaalinen, liikenne-, energia- ja vesi-infrastruktuuri, jotta voidaan tukea talouskehitystä, parantaa yhteyksiä, hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen paremmin sekä lisäksi edistää inhimillistä kehitystä erityisesti maaseudulla ja syrjäisillä alueilla; vaatii kokonaisvaltaista lähestymistapaa ilmastokestävyyden sisällyttämiseksi infrastruktuurin elinkaaren kaikkiin vaiheisiin;

40. painottaa tarvetta poistaa infrastruktuuriin ja sosioekonomiseen eriarvoisuuteen liittyvät erot, mukaan lukien ne, jotka liittyvät digitaaliseen saavutettavuuteen ja energiaköyhyyteen; painottaa, että infrastruktuuria ja yhteenliitettävyyttä koskevilla hankkeilla on edistettävä paikallista arvonmuodostusta ja että niissä on noudatettava yleisen saatavuuden periaatteita, jotta varmistetaan, että infrastruktuurihankkeilla ei luoda uusia esteitä ja että niillä kannustetaan kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien ryhmien kokonaisvaltaista osallistamista; korostaa tarvetta varmistaa sukupuolitietoiset lähestymistavat digitaalisissa investoinneissa sukupuolten välisen digitaalisen kuilun kuromiseksi umpeen, koska jatkuvat esteet rajoittavat naisten ja tyttöjen mahdollisuuksia hyötyä uusista teknologioista;

41. painottaa, että on tarpeen edistää kestäviä ratkaisuja, joilla voidaan pienentää yritysten ympäristöjalanjälkeä kaikilla aloilla, kuten resurssien vastuullista käyttöä, resurssitehokkuutta ja kiertotalouden

saavuttamiseen tähtäävien toimien lisäämistä; muistuttaa, että "saastuttaja maksaa” -periaate on tärkeä;

42. painottaa, että osallistavaa ja kestävää teollistumista koskevat Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja sen jälkeiseen aikaan liittyvät tavoitteet on sovitettava yhteen ilmastoneutraaliutta, ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelua sekä oikeudenmukaista siirtymää, jossa ketään ei jätetä jälkeen, koskevien tavoitteiden kanssa ja että samalla on edistettävä kilpailukykyä, innovointia ja investointeja; korostaa tässä yhteydessä, että kestävän kehityksen tavoitteen 9 saavuttamiseksi tarvitaan lisäinvestointeja erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien ja riskiä vähentävien välineiden, kuten Global Gateway -strategian ja muiden eurooppalaisten kehitysrahoituslaitosten kautta; kehottaa lisäämään julkisia investointeja vihreään, digitaaliseen ja sosiaaliseen infrastruktuuriin, mukaan lukien julkinen liikenne, energiaverkot ja digitaaliset yhteydet, ja hyödyntämään edistystä eri alueilla, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa; kehottaa lisäksi EU:ta mobilisoimaan edelleen yksityistä pääomaa, jotta investoinneista tulisi houkuttelevia yksityisille sijoittajille; korostaa, että tällaisilla investoinneilla olisi tuettava paikallista lisäarvon tuottamista, hyvää hallintotapaa, veroetuja ja tiukkoja ympäristönormeja, jotta ne hyödyttäisivät molempia osapuolia;

43. korostaa innovoinnin, tutkimuksen ja teknologisen kehityksen merkitystä tuottavuuden, kilpailukyvyn ja kestävyyden kohentamiselle sekä kestävän teknologian tutkimukselle, kehitykselle ja käyttöönotolle; kehottaa lisäämään yrittäjyyden, ammatillisen koulutuksen ja osaamisen kehittämisen tukea, koska ne ovat innovoinnin, tuottavuuden ja osallistavan teollisuuden kasvun kannalta keskeisiä tekijöitä erityisesti matalan tulotason maissa;

44. kehottaa vahvistamaan teknologian siirtoa, tutkimuskumppanuuksia ja innovaatioekosysteemejä koskevaa yhteistyötä EU:n ja kumppanimaiden välillä, edistämään tutkimusyhteistyötä ja antamaan vähiten kehittyneille ja matalan tulotason maille mahdollisuuden nousta globaaleissa arvoketjuissa ylöspäin;

Tavoite 11: tehdään kaupungeista ja yhdyskunnista osallistavia, turvallisia, selviytymiskykyisiä ja kestäviä

45. panee merkille nopeaan kaupungistumiseen ja ilmastonmuutokseen, saastumiseen ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymiseen liittyvät riskit; korostaa tässä yhteydessä tarvetta sisällyttää ilmastonmuutokseen sopeutuminen kaupunkisuunnitteluun ja parantaa kaupunkien häiriönsietokykyä koskevia toimenpiteitä muun muassa edistämällä energiatehokasta ja ilmastokestävää asumista, laajentamalla viheralueita ekosysteemien ennallistamiseksi ja vahvistamalla katastrofivalmiutta ja katastrofien ehkäisyä ja niihin reagoimista sekä parantamalla vesivarojen hallintaa ja tulvasuojelua; korostaa lisäksi, että on tärkeää varmistaa tehokas maankäyttö ja

rajoittaa asutuksen leviämisen kielteisiä vaikutuksia, jotta voidaan suojella ekosysteemejä ja saavuttaa kestävä kaupunkikehitys;

46. korostaa, että kestävän kehityksen tavoitteen 11 saavuttaminen edellyttää erityistä huomiota eriarvoisuuden torjumiseen kaupunkialueilla; korostaa lisäksi, että ilmastonmuutos, myös kaupunkiympäristöissä, vaikuttaa suhteettomasti naisiin ja tyttöihin, erityisesti epävakaissa tai haavoittuvissa ympäristöissä; kehottaa hallituksia ja paikallisviranomaisia varmistamaan, että investoinnit jaetaan tasapuolisesti ja siten, että niillä puututaan marginalisoitumiseen erityisesti alueilla, joilla on tällä hetkellä ongelmana esteettömän ja kohtuuhintaisen liikenteen, julkisten palvelujen, paikallisten ja kestävien elintarvikeketjujen ja asuntojen systeeminen puute, sekä kiinnittämään erityistä huomiota haavoittuvassa ja heikossa sosioekonomisessa asemassa oleviin ryhmiin;

47. pitää valitettavana, että suurella osalla kaupunkiväestöstä ei edelleenkään ole käytettävissään kohtuuhintaisia, tehokkaita ja kestäviä liikennejärjestelmiä; katsoo, että julkisen ja kevyen liikenteen infrastruktuurin saatavuuden, esteettömyyden ja käytön sekä muiden innovatiivisten ja puhtaiden liikkumisratkaisujen lisääminen on keskeistä ilmansaasteiden vähentämiseksi; korostaa, että on tärkeää varmistaa asianmukaiset infrastruktuuri ja palvelut liikuntarajoitteisille henkilöille, myös vammaisille henkilöille;

48. korostaa kiireellistä tarvetta kehittää edelleen jätteenkeräys- ja käsittelyjärjestelmiä ja käyttää niitä jätehierarkian tasojen mukaisesti muun muassa hyödyntämällä tarpeen mukaan digitaaliteknologiaa ja tekoälyä ja investoimalla uudelleenkäyttö- ja kierrätysjärjestelmiin ja jätteen vähentämiseen; korostaa tulevan kiertotaloussäädöksen roolia, koska sillä saadaan hyödynnettyä kiertotalouden arvo; kehottaa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla helpotetaan todellisia EU:n uusioraaka-ainemarkkinoita;

49. muistuttaa, että paikallisella ja kunnallisella tasolla on kiireellisesti pantava täytäntöön energia- ja ilmastoratkaisuja, myös luontoon perustuvien ratkaisujen avulla, jotta voidaan puuttua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten altistumiseen äärimmäiselle kuumuudelle;

50. muistuttaa, että asuntojen nykyaikaistamiseen, kohtuuhintaisuuteen ja kestävyyteen on puututtava laajentamalla energiatehokkaita ja ilmastokestäviä asumismalleja ja rakentamisen strategioita; korostaa tässä yhteydessä, että on tärkeää lisätä investointeja, jotka voivat olla yksityisiä investointeja ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia, ja kehottaa EU:ta tukemaan kaupunkeja pääoman hankkimisessa innovatiivisten rahoitusvälineiden avulla;

51. toteaa, että on perusihmisoikeus saada elää paikassa, jossa vallitsee rauha ja jossa on taattu turvallisuus ja ihmisarvo, ja että asumisen

hintakriisi vaikuttaa jopa kolmeen miljardiin ihmiseen koko maailmassa; korostaa tarvetta varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että kaikilla on mahdollisuus asianmukaiseen, soveltuvaan, turvalliseen, esteettömään, kestävään, energiatehokkaaseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen ja peruspalveluihin, muun muassa vahvistamalla julkista asuntopolitiikkaa; kehottaa EU:ta tukemaan kumppanimaita sosiaalista asuntotuotantoa koskevan politiikan kehittämisessä;

52. kannustaa tiivistämään kaupunkien, yritysten, tutkimuslaitosten ja kansalaisyhteiskunnan välistä yhteistyötä innovoinnin edistämiseksi, parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja menestyksekkäiden kaupunkiratkaisujen laajentamiseksi muun muassa eurooppalaisten ja kumppanimaiden kaupunkien kumppanuuksien ja osaamisvaihdon hankkeiden avulla;

Tavoite 17: tuetaan vahvemmin kestävän kehityksen täytäntöönpanoa ja elvytetään kestävään kehitykseen tähtäävää globaalia kumppanuutta

53. kehottaa EU:ta jatkamaan monenvälisyyden, kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestyksen ja YK:n järjestelmän tukemisen edistämistä, johtamaan Agenda 2030:n täytäntöönpanoa maailmanlaajuisesti ja täyttämään muiden jättämät tyhjiöt rakentamalla uusia liittoutumia ja vahvistamalla nykyisiä ja tekemällä yhteistyötä maailmanlaajuisten kumppanien kanssa rahoituksen liikkeelle saamiseksi; painottaa tarvetta vahvistaa kansainvälisiä yleissopimuksia ja Pariisin sopimuksen ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen kaltaisia sopimuksia sekä alueellisia suojelualoitteita;

54. toteaa jälleen olevansa täysin sitoutunut monenvälisyyden kestävään arvoon ja painottaa, että uudistettu monenvälinen kauppaa ohjaava järjestelmä on välttämätön; muistuttaa, että EU tukee WTO:n toimeksiantoa ja käynnissä olevia neuvotteluja yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevasta YK:n sopimuksesta;

55. on huolissaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan rahoituksen vuotuisesta noin 4 biljoonan Yhdysvaltain dollarin investointivajeesta, jota virallisen kehitysavun väheneminen pahentaa entisestään; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita pyrkimään varmistamaan riittävän rahoituksen, jotta voidaan täyttää sitoumus käyttää 0,7 prosenttia BKTL:stä viralliseen kehitysapuun ja osoittaa 0,2 prosenttia BKTL:stä viralliseen kehitysapuun vähiten kehittyneille maille;

56. suosittelee vahvasti tutkimaan vaihtoehtoja yksityisen rahoituksen houkuttelemiseksi, myös pääomamarkkinaunionin kautta; pitää tässä yhteydessä myönteisenä YK:n kehitysohjelman kestävän kehityksen tavoitteiden investointifoorumia, jonka avulla yksityiset yritykset voivat löytää kestävää kehitystä edistäviä investointimahdollisuuksia,

ja kannustaa lisäinvestointeihin, myös julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kautta, jotka edesauttavat kestävän kehityksen tavoitteiden rahoitusvajeen täyttämistä, noudattaen Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön kehitysapukomitean kriteerejä; kannustaa edelleen torjumaan laittomia rahavirtoja, veronkiertoa ja verovilppiä;

57. ilmaisee syvän huolensa kehittyvien maiden, erityisesti matalan tulotason maiden ja vähiten kehittyneiden maiden, velkakriisin näkymistä ja kehottaa ensimmäisenä askeleena myöntämään kyseisille maille velkahelpotuksia ja velkojen uudelleenjärjestelyjä ottaen huomioon YK:n kauppa- ja kehityskonferenssin periaatteet, joilla edistetään vastuuntuntoista lainanantoa valtioille ja valtioiden vastuuntuntoista lainanottoa, OECD:n velkakestävyyttä koskevat periaatteet sekä valtioiden oikeuden määrätä itse luonnonvarojensa käytöstä; korostaa, että käytettävissä olevia resursseja on hyödynnettävä tehokkaasti ja vastuullisesti; ottaa huomioon avustuksiin ja erittäin edullisin ehdoin myönnettävään rahoitukseen perustuvien ja muiden kuin velkaa luovien välineiden merkityksen kyseisille maille; korostaa, että maailmanlaajuisella rahoitusrakenteella on tämän suhteen rajansa ja kansainvälinen tuki on riittämätöntä; korostaa, että nämä maat tarvitsevat kiireellisesti lisää varoja ja julkisen talouden liikkumavaraa, jotta helpotetaan huomattavasti suurempien investointien tekemistä kestävän kehityksen tavoitteisiin; panee tässä yhteydessä merkille käynnissä olevat neuvottelut kansainvälistä veroyhteistyötä koskevan YK:n puitesopimuksen laatimisesta ja täytäntöönpanosta;

58. korostaa, että tehokkaiden maailmanlaajuisten kumppanuuksien olisi perustuttava keskinäiseen yhteistyöhön ja niillä olisi saavutettava kumppanien yhteiset tavoitteet; korostaa avoimuuden, hyvän hallintotavan ja mitattavissa olevan vaikutuksen merkitystä kaikissa kehitysyhteistyötoimissa;

59. korostaa EU:n Global Gateway -strategian keskeistä merkitystä ja potentiaalia lippulaivavälineenä, jolla vahvistetaan kestäviä kumppanuuksia ja tuotetaan laadukasta infrastruktuuria ja edistetään samalla kansainvälisiä normeja ja pitkän aikavälin taloudellista ja sosiaalista kehitystä kumppanimaissa;

60. kannustaa tiiviimpään yhteistyöhön kumppanimaiden, kansainvälisten rahoituslaitosten, alueellisten kehityspankkien ja paikallisten sidosryhmien kanssa kehitystoimien koordinoimiseksi, päällekkäisyyksien välttämiseksi ja vaikutusten maksimoimiseksi Agenda 2030:n tukemisessa erityisesti epävakaissa olosuhteissa, joihin liittyy konflikteja ja pakkomuuttoa; korostaa, että kehitysyhteistyöohjelmissa olisi oltava selkeät vaikutustenarviointimekanismit ja osallistava seuranta, jossa paikalliset sidosryhmät ovat mukana;

Tulevaisuudennäkymät

61. muistuttaa, että kestävän kehityksen tavoitteet ovat ainoat maailmanlaajuisesti sovitut ja kattavat tavoitteet, jotka koskevat sekä teollisuusmaiden että kehittyvien maiden kohtaamia suuria haasteita, ja että ne ovat tällä hetkellä paras saatavilla oleva väline näiden ongelmien perimmäisiin syihin puuttumiseen; toteaa jälleen, että vähiten kehittyneet maat ja matalan tulotason maat ovat haavoittuvimpia maaryhmiä ja tarvitsevat sen vuoksi tehostettua maailmanlaajuista tukea kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi; kehottaa EU:ta jatkamaan ja vahvistamaan aktiivista osallistumistaan neuvotteluihin, joita käydään vuoden 2026 korkean tason poliittisessa foorumissa, jotta voidaan saada nopeutettua toimia Agenda 2030:n määräajan lähestyessä ja edistää tulevaisuuteen tähtäävää maailmanlaajuista kestävän kehityksen ohjelmaa, joka ulottuu vuoden 2030 jälkeiseen aikaan;

62. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita laatimaan täytäntöönpanosuunnitelmia, jotka sisältävät konkreettisia aikatauluja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja joissa asetetaan kunnianhimoisia tavoitteita vuoden 2030 jälkeiselle ajalle; kehottaa komissiota näyttämään esimerkkiä tässä asiassa ja laatimaan kattavan strategian, johon liittyy jäsennelty kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosuunnitelma; pitää myönteisenä EU:n ensimmäistä vapaaehtoista arviointia kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta vuonna 2023 ja katsoo, että vastaavia arviointeja olisi tehtävä säännöllisesti;

63. huomauttaa, että kestävän kehityksen tavoitteet tarjoavat myös taloudellisen mahdollisuuden rakentaa todellista hyvinvointia ja kestävää ja osallisuutta, kilpailukykyä, innovointia ja häiriönsietokykyä edistävää taloutta, millä mahdollistetaan ihmisarvoinen elämä siten, että voidaan samalla kunnioittaa täysin maapallon kestävyyden rajoja, kuten biologista monimuotoisuutta ja ympäristöä, käyttämällä uusien teknologioita ja luomalla uusia talouden aloja ja työpaikkoja; korostaa, että kestävään ja häiriönsietokykyiseen talouteen siirtymisessä on edistettävä ihmisarvoista työtä, sosiaalista suojelua ja vahvoja työelämäoikeuksia kaikkialla maailmassa;

64. korostaa tarvetta varmistaa kehityspolitiikan johdonmukaisuus SEUT-sopimuksen 208 artiklan mukaisesti, jonka tavoitteena on sisällyttää kestävän kehityksen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät ulottuvuudet poliittisen päätöksenteon kaikkiin vaiheisiin, jotta voidaan edistää eri politiikanalojen yhteisvaikutuksia ja tunnistaa ja ratkaista mahdollisia kompromisseja sekä puuttua EU:n politiikkojen kansainvälisiin heijastevaikutuksiin;

65. korostaa, että riippumaton ja riittävästi rahoitusta saava kansalaisyhteiskunta sekä paikallisviranomaiset ja -yhteisöt ovat keskeisiä kumppaneita Agenda 2030:n edistämisessä; korostaa

tarvetta luoda, tukea ja suojella kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja varmistaa, että kansalaisyhteiskunnan organisaatiot, myös paikalliset kansalaisjärjestöt, osallistuvat mielekkäällä tavalla kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen ja saavat riittävästi pitkäaikaista ja joustavaa rahoitusta erityisesti maissa, joissa kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat kaventumassa;

66. muistuttaa, että talouskriisit, riittämätön terveydenhuolto, ilmastonmuutos, sukupuolistunut väkivalta ja konfliktit vaikuttavat suhteettomasti naisiin ja lapsiin, erityisesti tyttöihin, ja että jatkuva eriarvoisuus rajoittaa edelleen heidän täyttä osallistumistaan yhteiskuntaan; korostaa, että tarvitaan riittävää ja joustavaa rahoitusta, myös paikallisille ja naisten oikeuksia ajaville järjestöille, joista monilla on vakavia taloudellisia vaikeuksia;

67. korostaa, että kestävä ja osallistava talouskasvu maapallon kestävyyden rajoissa, kilpailukyky ja innovointi sekä vahva yksityinen sektori ovat välttämättömiä kestävän kehityksen ja yhteiskuntien hyvinvoinnin mahdollistajia, ja korostaa, että digitalisaatio, tekoäly ja puhtaat teknologiat voivat auttaa saavuttamaan maailmanlaajuisia kestävyystavoitteita, minkä vuoksi niiden olisi oltava mukana EU:n kehitysvisiossa; kannustaa EU:ta käyttämään vaikutusvaltaansa Agenda 2030 -toimintaohjelman edistämiseksi, jotta voidaan saada aikaan konkreettisia parannuksia elintasoon, vähentää köyhyyttä ja lisätä tulevien sukupolvien mahdollisuuksia muun muassa häiriönsietokyvyn parantamisen ja innovoinnin lisäämisen kautta;

68. kehottaa muuntamaan vuoden 2024 tulevaisuushuippukokouksessa, tulevaisuussopimuksessa ja vuonna 2025 Sevillassa pidetyssä neljännessä kansainvälisessä kehitysrahoituskonferenssissa tehdyt sitoumukset konkreettisiksi toimiksi ja lisäämään investointeja, jotta voidaan kuroa umpeen kestävän kehityksen rahoitusvaje; korostaa, että vuoden 2030 jälkeistä aikaa koskevan maailmanlaajuisen kehityspuiteohjelman on kaikissa tapauksissa oltava kunnianhimoinen ja mitattavissa oleva ja siinä on keskityttävä tuloksien täytäntöönpanoon;

69. korostaa monenvälisten sopimusten, erityisesti ympäristösopimusten, merkitystä, koska ne ovat tehokkaat puitteet kansainvälisen yhteistyön ja kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisessä, ja kannustaa EU:ta vahvistamaan edelleen niiden täytäntöönpanoa ja vaikutusta;

70. vaatii, että EU:n monivuotisen rahoituskehyksen 2028–2034 on oltava täysin yhdenmukainen Agenda 2030 -toimintaohjelman kanssa ja edistettävä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista; korostaa, että EU:n sitoutumista kestävän kehityksen tavoitteisiin olisi tuettava monivuotisessa rahoituskehyksessä 2028–2034 kunnianhimoisilla rahoitussitoumuksilla; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tarjoamaan lisärahoitusta ilmastonmuutoksen

hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen sekä menetyksiin ja vahinkoihin YK:n ilmastonmuutoksen puitesopimuksen osapuolten 29. konferenssissa (COP29) hyväksytyn ”Bakusta Belémiin” -etenemissuunnitelman mukaisesti;

°

° °

71. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.